

ด่วนที่สุด

กษ 0201/3720

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม. 10200

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 2588 ๙๓๗ L
วันที่ 25 เม.ย. 2548 ๙๓๗

22 เมษายน 2548

เรื่อง การจัดตั้งสำนักงานข้าวแห่งชาติ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารจัดการเกี่ยวกับข้าว

พ.ศ.

2. เอกสารประกอบการพิจารณาจัดตั้งสำนักงานข้าวแห่งชาติ สังกัดกระทรวงเกษตร
และสหกรณ์ จำนวน 100 ชุด

1. เรื่องเดิม

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2547 เห็นชอบในหลักการให้จัดตั้งสำนักงานข้าวแห่งชาติให้มีฐานะเป็นส่วนราชการระดับกรมเพื่อรับผิดชอบเกี่ยวกับข้าวอย่างครบวงจร โดยให้มีคณะกรรมการระดับนโยบายซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ทำหน้าที่กำกับดูแลในเชิงนโยบายในการดำเนินงานของสำนักงานฯ ดังกล่าวอีกชั้นหนึ่ง ทั้งนี้ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการรับไปพิจารณาในรายละเอียดกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดตั้งสำนักงานข้าวแห่งชาติ ข้างต้น

2. ข้อเท็จจริง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ประชุมหารือกับสำนักพระราชวังและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2548 ณ ห้องประชุมช้างนาหวาสวัสดิ์ ชั้น 3 สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล มีความก้าวหน้า ดังนี้

(1) การจัดตั้งสำนักงานข้าวแห่งชาติเป็นหน่วยงานระดับกรม จะต้องแก้ไขพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม ซึ่งคาดว่าจะมีการแก้ไขปรับปรุงใหม่ในเดือนตุลาคม ดังนั้นเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว จึงเห็นสมควรให้มีการจัดตั้งสำนักงานข้าวแห่งชาติเป็นการภายในก่อนโดยอาศัยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ทั้งนี้ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นเจ้าของเรื่องในการเสนอเรื่องการจัดตั้งสำนักงานดังกล่าวให้แล้วเสร็จ ภายใน 15 วัน เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

(2) จัดทำร่างพระราชบัญญัติข้าว ให้แล้วเสร็จภายใน 45 วัน โดยในขั้นต้นนี้ให้ดำเนินการเฉพาะในส่วนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ก่อน และให้มีการเจรจากับกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกระทรวงพาณิชย์ในระหว่างการจัดดำเนินการด้วย

(3) การตัดโอนอัตรากำลัง ครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ของกรมวิชาการเกษตรและกรมส่งเสริมการเกษตร ไปกำหนดเป็นของสำนักงานข้าวแห่งชาติ ทั้งสองหน่วยงานอยู่ระหว่างการจัดทำรายละเอียดเพื่อตัดโอน ซึ่งในหลักการได้ตกลงกันเรียบร้อยแล้ว

3. ประเด็นที่เสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้พิจารณาแล้ว เห็นสมควรจัดตั้งสำนักงานข้าวแห่งชาติ สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ก่อนภายใต้ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางสุดารัตน์ เกตุราพันธ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

โทร. / โทรสาร 0-2280-5113 / 0-2281-0542

-ร่าง-

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยการบริหารจัดการเกี่ยวกับข้าว
พ.ศ.

.....

โดยที่ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญนำรายได้เข้าประเทศในแต่ละปีเป็นเงินจำนวนมาก แต่การบริหารจัดการพืชเศรษฐกิจดังกล่าวยังไม่เป็นระบบและมีเอกภาพในการกำหนดนโยบายและวางแผนการดำเนินงานด้านข้าวอย่างครบวงจร ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการและการบริหารจัดการเกี่ยวกับข้าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถกระชับและพัฒนาการผลิต การแปรรูป และการจำหน่ายให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านการผลิตและส่งออกข้าวของโลก รวมทั้งให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวมีรายได้และมีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 11(8) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารจัดการเกี่ยวกับข้าว พ.ศ.”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

หมวดที่ 1

บททั่วไป

ข้อ 3 ในระเบียบนี้

การบริหารจัดการ หมายความว่า การดำเนินงานและการบริหารจัดการเกี่ยวกับข้าวทั้งระบบ ตั้งแต่การผลิต การแปรรูป การแปรรูป และการตลาด

สำนักงาน หมายความว่า สำนักงานข้าวแห่งชาติ

เลขานุการ หมายความว่า เลขาธิการสำนักงานข้าวแห่งชาติ

คณะกรรมการ หมายความว่า คณะกรรมการข้าวแห่งชาติ

รัฐมนตรี หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามระเบียบนี้

หมวดที่ 2

คณะกรรมการข้าวแห่งชาติ

ข้อ 4 ให้มีคณะกรรมการข้าวแห่งชาติ ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ประธานกรรมการแต่งตั้งจากผู้แทนของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงการคลัง กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐวิสาหกิจ องค์การเกษตรกร และเอกชน ตามที่เห็นสมควร

ให้ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นเลขานุการ และเลขาธิการเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ 5. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอีกได้

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้กรรมการที่ได้รับแต่งตั้งแทนมีวาระการดำรงตำแหน่งเท่าระยะเวลาที่เหลือของกรรมการที่ตนแทน

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ดำรงตำแหน่งครบวาระตามวาระหนึ่งแล้ว หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้น ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ข้อ 6. นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามข้อ 5 วรคหนึ่ง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) ผู้แต่งตั้งให้ออก
- (4) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (5) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถตามคำพิพากษา
- (6) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิด

ที่กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

ข้อ 7. การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการร่วมประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะครบองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ 8. คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดนโยบาย ทิศทางการพัฒนาข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวทั้งระบบ
- (2) อนุมัติแผนงาน โครงการและมาตรการเกี่ยวกับการผลิต การแปรรูปและการตลาดข้าว
- (3) พิจารณาให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าว สถาบันเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ผู้ประกอบการ

โรงสี ผู้ค้าข้าว และผู้ส่งออกข้าว

(4) พิจารณาสภาพตลาดข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวในต่างประเทศ การแข่งขันจากประเทศผู้แข่งขัน รวมทั้งมาตรการรองรับล่วงหน้า

(5) ควบคุม ประสิทธิภาพ การเชื่อมโยงด้านการผลิต และการตลาดข้าว

(6) ควบคุม กำกับ และติดตามการปฏิบัติตามนโยบาย และแผนงาน และมาตรการที่กำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินงาน

(7) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน หรือคณะที่ปรึกษา เพื่อดำเนินงานตามที่คณะกรรมการข้าวแห่งชาติมอบหมาย

หมวด 3

การบริหารจัดการเกี่ยวกับข้าว

ข้อ 9 ให้จัดตั้งสำนักงานข้าวแห่งชาติขึ้นในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรียกโดยย่อว่า ส.ก.ข. เพื่อทำหน้าที่

(1) วางแผนและพัฒนาการผลิตข้าวให้เป็นไปตามนโยบายของคณะกรรมการข้าวแห่งชาติ

(2) ศึกษา วิเคราะห์ การผลิต การตลาด และการค้าข้าวให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคทั้งภายในและต่างประเทศ

(3) ศึกษา ค้นคว้า วิจัยพัฒนาในการปรับปรุงพันธุ์ เทคโนโลยีการผลิต การอารักขาข้าว วิทยาการเมล็ดพันธุ์ วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว และการแปรรูป รวมทั้งวิศวกรรมการผลิตสู่กลุ่มเป้าหมาย

(4) ผลิตเมล็ดพันธุ์ดีให้ได้มาตรฐานและส่งเสริมการใช้เมล็ดพันธุ์ดีที่มีคุณภาพ

(5) ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนส่งเสริม ให้คำปรึกษาแนะนำและถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าวสู่กลุ่มเป้าหมาย

(6) ดำเนินการส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์และคุ้มครองพันธุ์ข้าว

(7) กำกับ ดูแล ตรวจสอบ ออกใบรับรองมาตรฐานข้าว

(8) เป็นศูนย์กลางเครือข่าย ฐานข้อมูลด้านข้าวของประเทศ

(9) ดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการของคณะกรรมการข้าวแห่งชาติ

ข้อ 10. การกำหนดโครงสร้าง อัตราค่าจ้าง และระเบียบปฏิบัติงานให้เป็นไปตามที่ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด

ข้อ 11 ให้มีเลขาธิการเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานราชการของสำนักงาน

การแต่งตั้งเลขาธิการ ข้าราชการ ลูกจ้าง หรือพนักงานราชการเป็นผู้ปฏิบัติงานในสำนักงานให้เป็นอำนาจของปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทั้งนี้ หากจะขอขมิ้นตัวบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่จาก

หน่วยงานของรัฐอื่นใดเพื่อปฏิบัติงานในสำนักงาน ผู้บังคับบัญชาของผู้ที่ถูกข่มขู่จะต้องยินยอมให้ไปปฏิบัติงานตามที่ร้องขอ

ข้อ 12 ค่าใช้จ่ายสำหรับค่าจ้างและประโยชน์ตอบแทนบุคลากรที่ปฏิบัติงานตามระเบียบนี้ ให้ใช้จ่ายจากงบประมาณของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ข้อ 13 ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อาจจะแต่งตั้งบุคคลใดเป็นที่ปรึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเกี่ยวกับข้าวได้ตามที่เห็นสมควร

ข้อ 14 ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจต่างๆ และหน่วยงานของรัฐอื่น ทุกหน่วยงานให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ข้อ 15 ให้รัฐมนตรีว่ากระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่

พ.ศ. 2548

()

นายกรัฐมนตรี

เอกสาร
ประกอบการพิจารณาการจัดตั้ง

สำนักงานข้าวแห่งชาติ

สังกัด

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	1-4
1 หลักการและเหตุผล	5
1.1 ความสำคัญของข้าว	5
1.2 ความเป็นมาของสำนักงานข้าวแห่งชาติ	6
1.3 ปัญหาและข้อจำกัดของหน่วยงานข้าวปัจจุบัน	7
1.4 ความสำคัญของสำนักงานข้าวแห่งชาติ	8
2 โครงสร้างสำนักงานข้าวแห่งชาติ	9
3 วิสัยทัศน์	20
4 ภารกิจหลัก	20
5 หน้าที่	20
6 ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	20
7 จุดอ่อนจุดแข็งจากการปรับโครงสร้างองค์กร	22
8 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	23
รายงานการประชุมการจัดตั้งองค์การข้าวแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2547	24
รายงานการประชุมการจัดตั้งองค์การข้าวแห่งชาติ วันที่ 5 เมษายน 2548	27

สำนักงานข้าวแห่งชาติ

1. เรื่องเดิม อ้างถึงหนังสือที่ นร 0504/ว(ล)3716 ลงวันที่ 11 มีนาคม 2547 เรื่องการบริหารจัดการข้าว ความว่า ตามที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อ วันที่ 2 มีนาคม 2547 ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญยิ่งของไทย ปัจจุบันมีหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องเกี่ยวกับข้าวหลายหน่วยงาน กระจัดกระจายอยู่ในหลายสังกัด สมควรให้มีการจัดระบบหน่วยงานเหล่านั้นให้มีเอกภาพในการรับผิดชอบดูแลเรื่องข้าวในมิติต่างๆ ที่มีคุณภาพและมีผลผลิตต่อพื้นที่สูงขึ้น การพัฒนาพันธุ์ข้าว การอนุรักษ์ข้าวไทยชนิดต่างๆที่มีคุณภาพ จึงมอบให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์รับเรื่องนี้ไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง แล้วรายงานให้นายกรัฐมนตรีทราบต่อไป

รายงานผลการประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2547 สรุปได้ดังนี้

- 1.อนุมัติในหลักการให้จัดตั้งสำนักงานข้าวแห่งชาติ เป็นหน่วยงานราชการเทียบเท่ากรม
- 2.การที่จะนำหน่วยงานต่างๆ ที่มีกิจกรรมด้านข้าวมาจัดตั้งเป็นสำนักงานข้าวแห่งชาตินั้นมอบหมายให้ กพร. ไปพิจารณาความถูกต้องทางด้านกฎระเบียบของทางราชการ
- 3.การรวมหน่วยงานในข้อที่ 2 ต้องไม่เกิดผลกระทบกับการปฏิบัติของหน่วยงานเดิม
- 4.การจัดตั้งต้องไม่เพิ่มอัตรากำลัง
- 5.ให้มีคณะกรรมการบริหาร มีหน้าที่กำกับดูแลนโยบาย โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน

รายงานการประชุมการจัดตั้งสำนักงานข้าวแห่งชาติ เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2548 โดย กพร.ได้ให้ข้อเสนอและสรุปได้ดังนี้ (เอกสารแนบ)

1. ให้จัดตั้งสำนักงานข้าวแห่งชาติเป็นการภายใน โดยสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
2. ร่างพระราชบัญญัติข้าว เสนอต่สภาเพื่อให้มีการจัดตั้งไว้ในพระราชบัญญัติ ให้แล้วเสร็จภายใน 45 วัน
3. นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ โดยให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นเจ้าของเรื่อง

2. เรื่องเสนอสู่การพิจารณา ตามมติที่ประชุมการจัดตั้งสำนักงานข้าวแห่งชาติ เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2548

2.1 ประเด็นปัญหา

	ปัญหา
1. งานวิจัยข้าว ไม่มีเอกภาพ	• งานวิจัยด้านข้าวไม่สามารถดำเนินการผลิต การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าและการกำหนดมาตรฐานสินค้าข้าวครบวงจรแบบเบ็ดเสร็จ • เกษตรกรขาดเมล็ดพันธุ์ใช้อย่างเพียงพอ • งานวิจัยและพัฒนาข้าวไม่ทันคู่แข่งด้านการค้าในตลาดโลก • ขาดการวิจัยด้านข้าวอย่างบูรณาการ งานวิจัยซ้ำซ้อนไม่ต่อเนื่อง ทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณ • ขาดการวิจัยทางด้านการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าข้าว • ขาดหน่วยงานที่รับผิดชอบเบ็ดเสร็จตามยุทธศาสตร์ข้าวและการดำเนินงานนโยบายการผลิตและการตลาดเชิงรุก
2. ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการพัฒนาข้าวขาดการผลักดันเชิงบูรณาการ	• งานวิจัยและส่งเสริมการผลิตข้าวแยกคนละหน่วยงานทำให้การประสานงานไม่ดีเท่าที่ควร มีช่องว่างในการเชื่อมต่อผลงานวิจัยไปสู่การปฏิบัติของเกษตรกร • ขาดการให้ความสำคัญด้านการพัฒนาข้าวและการช่วยเหลือเกษตรกรทำนาเนื่องจากในปัจจุบันเป็นหน่วยงานย่อยๆ แฝงไว้ในกรม/ กองต่างๆ
3. ไม่มีองค์กรประสานงานภาครัฐและเอกชนทั้งภายในและ ต่างประเทศในทุกสาขา	• เกษตรกรขาดการรับรู้เทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสารได้ทันเหตุการณ์ • การดูแลด้านการตลาดข้าว และแปรรูปข้าว สิทธิประโยชน์เชิงการค้า ไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรง เกษตรกรไม่ได้รับความเป็นธรรมในด้านมาตรฐานข้าวในการซื้อขาย การพัฒนาเพื่อเพิ่มมูลค่าข้าวยังไม่ขยายตัวเท่าที่ควร • ความสำคัญในการเป็นผู้นำด้านข้าวทุกสาขาของประเทศไทยยังไม่มีชัดเจน ขาดพลังในการต่อรองในระดับนานาชาติ • การส่งเสริมการตลาดในต่างประเทศยังมีน้อยทำให้ตลาดส่งออกมีจำกัด การขยายตัวการส่งออกข้าวและผลิตภัณฑ์ที่ทำจากข้าวเป็นไปแบบช้าๆ

2.2 วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรนำในการวิจัยและพัฒนาข้าวเพื่อความยั่งยืนของประเทศและสร้างความมั่นคงให้แก่เกษตรกรทำนา รวมทั้งเป็นผู้นำด้านการส่งออกข้าวของโลก

2.3 วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นศูนย์รวมกิจกรรมเกี่ยวกับข้าวของประเทศ
2. เพื่อเป็นศูนย์กลางการศึกษา ค้นคว้าวิจัย พัฒนาพันธุ์ การผลิตและการแปรรูปข้าวของโลก
3. เพื่อให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านการผลิตและการส่งออกของโลก
4. เพื่อเป็นหน่วยงานที่ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและการบริโภคข้าวไทยให้แพร่หลาย และเป็นเอกลักษณ์ของชาติ ให้เป็นที่ยอมรับของโลก
5. เพื่อให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวมีความเป็นอยู่ดีขึ้น

2.4 ภารกิจหลัก

1. ศึกษาวิจัยและพัฒนาการผลิตข้าวของประเทศ
2. ส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าว
3. ศึกษาวิจัยและพัฒนาการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า
4. ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวให้ได้มาตรฐาน

2.5 สรุปข้อเสนอ

การจัดตั้ง สำนักงานข้าวแห่งชาติ ทำให้ได้รับผลประโยชน์ ดังนี้

ต่อหน่วยงาน

- เป็นผู้นำด้านการค้นคว้าวิจัยและพัฒนาการผลิต การเพิ่มมูลค่าการผลิต และการแปรรูป จนถึงเศรษฐกิจและการค้าอย่างมีระบบ
- สามารถจัดทำแผน/โครงการ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาข้าวให้บรรลุผลตามยุทธศาสตร์ได้อย่างเบ็ดเสร็จและมีประสิทธิภาพ
- มีระบบการบริหารงานข้าว ทิศทางการผลิต ตั้งแต่ด้านเทคโนโลยีการผลิตและการถ่ายทอดเทคโนโลยี สามารถถ่ายทอดเทคโนโลยี และบริการข้อมูลข่าวสารสู่เกษตรกรและกลุ่มเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

ต่อเกษตรกร ผู้ประกอบธุรกิจและผู้บริโภคข้าว

- สามารถรับรู้เทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสารได้ถูกต้องและรวดเร็ว เพื่อการวางแผนและการจัดการผลิตข้าวอย่างมีประสิทธิภาพ

- เพิ่มความมั่นคงและยั่งยืนในการประกอบ อาชีพ
- ผู้บริโภคได้บริโภคข้าวที่ถูกหลักอนามัยปลอดภัยและมีคุณภาพตามต้องการ

ต่อประเทศชาติ

- มีศักยภาพในด้านการผลิตและการค้าข้าวอย่างยั่งยืน เป็นผู้นำด้านข้าวทั้งด้านวิจัยและการค้าของโลก
- สามารถรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของชาติ
- ประหยัดงบประมาณที่จะทำงานซ้ำซ้อน

3. การวิเคราะห์ผลกระทบ

1. หลักการและเหตุผล

ผลกระทบ	ข้อดี	ข้อเสีย
➢ ต่อนโยบายของ รัฐบาล	➢ สนองนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการแก้ไขปัญหาภาคการเกษตรในระดับรากหญ้า และสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นครัวของโลก	➢ ไม่มี
➢ ต่อความรับผิดชอบตามรัฐธรรมนูญ	➢ ไม่มี	➢ ไม่มี
➢ ต่อเศรษฐกิจ	➢ ทำให้การทำงานเป็นระบบ เชื่อมโยงเบ็ดเสร็จ ไม่ซ้ำซ้อน และประหยัดงบประมาณ ➢ ทำให้ระบบการผลิตและการค้าเข้มแข็งขึ้น ➢ กลุ่มอาชีพมีผลตอบแทนทั้งด้านรายได้และสิ่งแวดล้อมดีขึ้น ➢ ชุมชนมีความมั่นคงและยั่งยืนในด้านเศรษฐกิจ	➢ ไม่มี
➢ ต่อการเงินและ งบประมาณ	➢ งบประมาณไม่เพิ่มขึ้น	➢ ไม่มี
➢ ต่อสังคมและ การเมือง	➢ ความเป็นอยู่ของสังคมเกษตรดีขึ้น ➢ มีความมั่นคงทางด้านอาหาร ➢ มีความมั่นคงในวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น	➢ ไม่มี
➢ ต่อเทคโนโลยี	➢ เทคโนโลยีที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ปลอดภัยต่อสภาพแวดล้อม ➢ มีภูมิปัญญาท้องถิ่นบางอย่างสามารถปรับใช้ให้ดีขึ้น	➢ ภูมิปัญญาท้องถิ่นบางอย่างถูกกระทบกระเทือน

1 หลักการและเหตุผล

1.1 ความสำคัญของข้าว

ข้าวเป็นอาหารหลักของประชากรโลก และเป็นพืชที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อชีวิตคนไทย ต่อเศรษฐกิจของประเทศไทย ตลอดจนสามารถสร้างความมั่นคงของประเทศได้ แม้ในภาวะวิกฤตที่เกิดขึ้นทั้งในประเทศและประเทศรอบข้าง ประเทศไทยก็ยังสามารถอยู่รอดได้จนปัจจุบัน ซึ่งเชื่อมั่นว่าในอนาคตคนไทยยังสามารถยืนหยัดอยู่ได้ ถ้ายังให้ความสำคัญต่อข้าวต่อไป

ประเทศไทย มีพื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่เหมาะสมต่อการทำนาปลูกข้าว โดยมีพื้นที่นาปีและนาปรังรวมกัน ประมาณ 65 ล้านไร่ หรือ ร้อยละ 57 ของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด มีครัวเรือนเกษตรกรทำนา 3.7 ล้านครัวเรือน หรือ ร้อยละ 66 ของครัวเรือนเกษตรกรทุกประเภทในแต่ละปีผลิตข้าวเปลือกได้ประมาณ 27 ล้านตันข้าวเปลือก โดยมีอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ย ร้อยละ 3 ต่อปี ในจำนวนนี้นำไปใช้บริโภคภายในประเทศร้อยละ 57 ใช้ในโรงงานอุตสาหกรรมอาหารสัตว์และแปรรูปผลิตภัณฑ์อื่น ๆ 3.4 ล้านตัน และส่งออก 10.2 ล้านตันข้าวสารต่อปี มูลค่า 128,000 ล้านบาท จัดอยู่ในลำดับที่ 3 ของสินค้าภาคการเกษตร แต่เป็นอันดับ 1 ของโลก มีส่วนแบ่งการตลาดร้อยละ 27 แม้แต่องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติได้ให้ความสำคัญกับประเทศไทยในการเป็นผู้นำในด้านการส่งออกข้าวเพื่อป้อนพลเมืองโลกในอีก 20 ปีข้างหน้า

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำรัสถึงความสำคัญของข้าวว่า “...ต้องมีการศึกษาข้าว ต้องมีการปลูกข้าวในไทย ให้เพียงพอต่อการบริโภคของประชากร ซึ่งจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ใน 20 ปีข้างหน้า...” นอกจากนี้ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงห่วงใยข้าวและมีรับสั่งหลายครั้งว่า “ข้าวเป็นของจำเป็นของชีวิต เมืองไทยต้องผลิตข้าวได้เยอะ ๆ ให้พอกิน...”

ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี พ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร เคยได้ให้แนวคิดถึงความสำคัญของข้าวและหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องข้าว ซึ่งหมายรวมถึงการวิจัยและส่งเสริมพัฒนาอย่างครบวงจรการผลิตและแปรรูป ตลอดจนถึงการตลาด น่าจะเป็นหน่วยงานระดับกรมหรือเทียบเท่า

ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้อง มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องของการวิจัยและพัฒนาข้าว ทั้งด้านพันธุ์ เทคโนโลยีการผลิต กำหนดเขตการผลิตข้าว และผลิตเมล็ดพันธุ์รวมทั้งการแปรรูป การส่งเสริมเกษตรกร การวิเคราะห์การตลาดตามความต้องการของผู้บริโภคและตลาดต่างประเทศ เพื่อให้ได้พันธุ์ข้าวและเทคโนโลยีการผลิตที่มีศักยภาพสูงสุดในการให้ผลผลิต และพัฒนาระบบการค้าเพื่อเป็นผู้นำในเรื่องคุณภาพข้าวของโลกต่อไป

1.2 ความเป็นมาของสำนักงานข้าวแห่งชาติ

ระบบการผลิตข้าวของเกษตรกรในระยะแรกของอดีตที่ผ่านมา เป็นการใช้พันธุ์ข้าวพื้นเมืองซึ่งให้ผลผลิตต่ำ จนกระทั่งมีการจัดตั้งกรมการข้าว ขึ้นมาในปี พ.ศ. 2496 มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยงานทางด้านการปรับปรุงพันธุ์ข้าว การขยายพันธุ์ข้าว การปรับปรุงการผลิตข้าว การอารักขาข้าว

และการใช้วิทยาการด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับข้าวไว้ด้วยกัน ตลอดจนมีหน่วยงานด้านการส่งเสริมเผยแพร่การใช้วิทยาการต่าง ๆ ทั้งแบบบูรณาการและวิทยาการเฉพาะด้าน มีการจัดตั้งศูนย์วิจัยข้าวและศูนย์ขยายพันธุ์ข้าวในจังหวัดที่สำคัญ ๆ เพื่อดำเนินการวิจัยและส่งเสริมข้าวในระบบนิเวศต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร ซึ่งมีไม่เฉพาะแต่เกษตรกรที่ผลิตข้าวเพื่อการค้าเท่านั้น แต่ยังเน้นการวิจัยและส่งเสริมเพื่อเกษตรกรที่ผลิตข้าวเพื่อการยังชีพ ซึ่งเกษตรกรเหล่านี้เป็นเกษตรกรส่วนใหญ่ของประเทศเกือบทั้งหมดค่อนข้างยากจน อาศัยอยู่ในพื้นที่ทุรกันดารในพื้นที่สูงและที่ราบของภูมิภาคต่าง ๆ เป็นเกษตรกรระดับรากหญ้าที่แท้จริงของประเทศ มีวิถีชีวิตและวัฒนธรรมประเพณีที่แตกต่างกันไป ทำให้มีการใช้ข้าวพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูงมากขึ้นในระบบนิเวศการปลูกข้าวต่าง ๆ

ในระยะต่อมา เมื่อมีการจัดตั้งกรมส่งเสริมการเกษตร มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของกรมการข้าว และกรมกสิกรรมเป็นกรมวิชาการเกษตร โดยหน่วยงานในส่วนของการส่งเสริมเผยแพร่เทคโนโลยีด้านข้าวถูกนำไปจัดอยู่ในส่วนของกรมส่งเสริมการเกษตร

ในปี พ.ศ. 2545 สืบเนื่องจากการที่รัฐบาลในปัจจุบันมีนโยบายให้หน่วยงาน และองค์กรของภาครัฐบาลปรับบทบาท และภารกิจให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศที่เน้นด้านเศรษฐกิจโดยเฉพาะด้านการเกษตรที่เน้นการช่วยเหลือเกษตรกรระดับรากหญ้า การผลิตเพื่อการส่งออกและการแข่งขันในตลาดโลก และการแปรรูปผลิตภัณฑ์เชิงอุตสาหกรรม ส่งผลให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ต้องปรับบทบาทและภารกิจให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐด้วย การปรับเปลี่ยนโครงสร้างของกรมวิชาการเกษตรจาก 11 กอง 5 สถาบัน และ 8 สำนักวิจัย เป็น 5 กอง 6 สถาบัน และ 13 สำนักวิจัย ส่งผลให้สถาบันวิจัยข้าวซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการผลิตข้าวของประเทศ โดยมีองค์กรที่ประกอบด้วยหน่วยงานแบบสหสาขาวิชาการตามโครงสร้างเดิม ซึ่งประกอบด้วย ศูนย์วิจัยข้าวและสถานีทดลองข้าว จำนวน 27 แห่ง ซึ่งเป็นหน่วยงานวิจัยในฐานะตัวแทนเขตนิเวศการปลูกข้าวที่สำคัญของประเทศและมีส่วนวิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตข้าว งานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการอารักขารข้าว งานผลิตเมล็ดพันธุ์ งานวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยวและงานวิจัยแปรรูปข้าว ถูกแยกส่วนและกระจัดกระจาย ขณะเดียวกันงานส่งเสริมการผลิตข้าวซึ่งอยู่ภายใต้กรมส่งเสริมการเกษตรก็เป็นหน่วยงานเล็กๆ ระดับแผนกแต่มีภารกิจในการรับช่วงทำเอกสารการวิจัยและจัดทำแผนโครงการ เพื่อส่งเสริมเกษตรกรทำนาทั่วประเทศที่มีอยู่ 3.7 ล้านครัวเรือน รวมทั้งต้องประสานงานกับทุกส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับข้าวและเกษตรกร ทำให้ต้องปฏิบัติงานภารกิจที่ใหญ่มาก ขาดการผลักดันสนับสนุนในระดับหน่วยงาน งบประมาณจำกัดทำให้เกษตรกรที่ทำนาไม่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาสมกับที่เป็นพลเมืองกลุ่มใหญ่ และสำคัญที่สุดของประเทศ

1.3 ปัญหาและข้อจำกัดของหน่วยงานข้าวปัจจุบัน

1. ผลกระทบต่องานวิจัย

1.1 สถาบันวิจัยข้าวมีหน้าที่หลักในการ วางแผนงานและโครงการพัฒนาข้าวตลอดจนศึกษาค้นคว้าวิจัยด้านการผลิต ด้านมาตรฐานการผลิตและคุณภาพและด้านเศรษฐกิจข้าวเป็นงานที่ต้องรับผิดชอบต่อเกษตรกรทั้งประเทศ งานวิจัยด้านการผลิต ต้องดำเนินการในรูปแบบสหสาขาวิชา ประกอบด้วยงานวิจัยด้านพันธุ์ข้าว งานวิจัยด้านการใช้ปัจจัยการผลิต งานวิจัยด้านการป้องกันกำจัดศัตรูข้าว งานวิจัยด้านวิทยาการก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว การใช้ประโยชน์และการแปรรูปข้าวจึงจะได้เทคโนโลยีด้านการผลิตแบบบูรณาการที่สามารถเพิ่มผลผลิตข้าวและเพิ่มมูลค่าการผลิตข้าว

จากโครงสร้างในปัจจุบันงานวิจัยด้านต่างๆ ดังกล่าว จะถูกแยกไปอยู่ในสำนักวิจัยและพัฒนาเฉพาะด้านหลายแห่งด้วยกันทำให้งานวิจัยด้านการผลิตไม่มีความเชื่อมโยงกัน ขาดความต่อเนื่อง

1.2 ในการดำเนินงานวิจัยด้านต่างๆ จำเป็นต้องอาศัยการวิจัยและทดสอบในพื้นที่ซึ่งหลากหลายเพื่อให้ได้มาซึ่งเทคโนโลยีที่แม่นยำและมีความเหมาะสมในพื้นที่ต่างๆ แต่จากโครงสร้างในปัจจุบันหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการดำเนินการวิจัยและทดสอบ (ศูนย์วิจัยข้าวและสถานีทดลองข้าวเดิม) ถูกนำไปสังกัดในสำนักวิจัยและพัฒนา เฉพาะพื้นที่ภูมิภาคต่างๆ ทำให้สถาบันวิจัยข้าว ไม่มีความเป็นเอกภาพในการวางแผนและดำเนินการวิจัย ทำให้เกิดความล่าช้าหรือลดประสิทธิภาพในการดำเนินงานวิจัย

2. ผลกระทบต่อส่วนรวม

2.1 หน่วยงานด้านส่งเสริมการผลิตมีภารกิจในการวางแผนจัดทำโครงการส่งเสริมเกษตรกรให้ปลูกข้าวได้ผลผลิตสูงและคุณภาพดี ให้การสนับสนุนและถ่ายทอดเทคโนโลยีต่างๆ ตลอดจนแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งในด้านปัจจัยการผลิต ศัตรูพืชระบาด ฝนแล้ง น้ำท่วม ตลอดจนดูแลด้านผลผลิตที่ออกสู่ตลาด ไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากขาดการสนับสนุนการปฏิบัติงานอย่างจริงจัง ทำให้แผนงานโครงการไม่เป็นไปตามเป้าหมาย

2.2 ขาดองค์กรที่จะช่วยเหลืออย่างเบ็ดเสร็จและเป็นเอกภาพ ด้านเมล็ดพันธุ์ ด้านการเกษตรกรรม ด้านศัตรูพืช ด้านเครื่องจักรกล เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่แยกส่วน โดยไปอยู่ในกรมกองต่างๆ

3. ผลกระทบต่อเกษตรกร

3.1 เกษตรกรไม่สามารถรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการผลิตแบบผสมผสานได้ ทำให้ศักยภาพในการผลิตลดลง ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตของเกษตรกรเพิ่มขึ้น จากการใช้เทคโนโลยีแต่ละชนิด และเทคโนโลยีเฉพาะด้านที่เกษตรกรนำไปแก้ไขปัญหาหนึ่ง อาจก่อให้เกิดปัญหาด้านอื่นตามมา ซึ่งมีผลกระทบต่อการผลิตของเกษตรกร

3.2 การรับเทคโนโลยีของเกษตรกรล่าช้าและอาจไม่ชัดเจนเนื่องจากไม่มีหน่วยงานที่จะรับเทคโนโลยีไปถ่ายทอดโดยตรง ต้องอาศัยหน่วยงานของกรมส่งเสริมการเกษตร บางครั้งเกิดความคลาดเคลื่อนของข้อมูลในรายละเอียด

4. ผลกระทบต่อประเทศชาติ

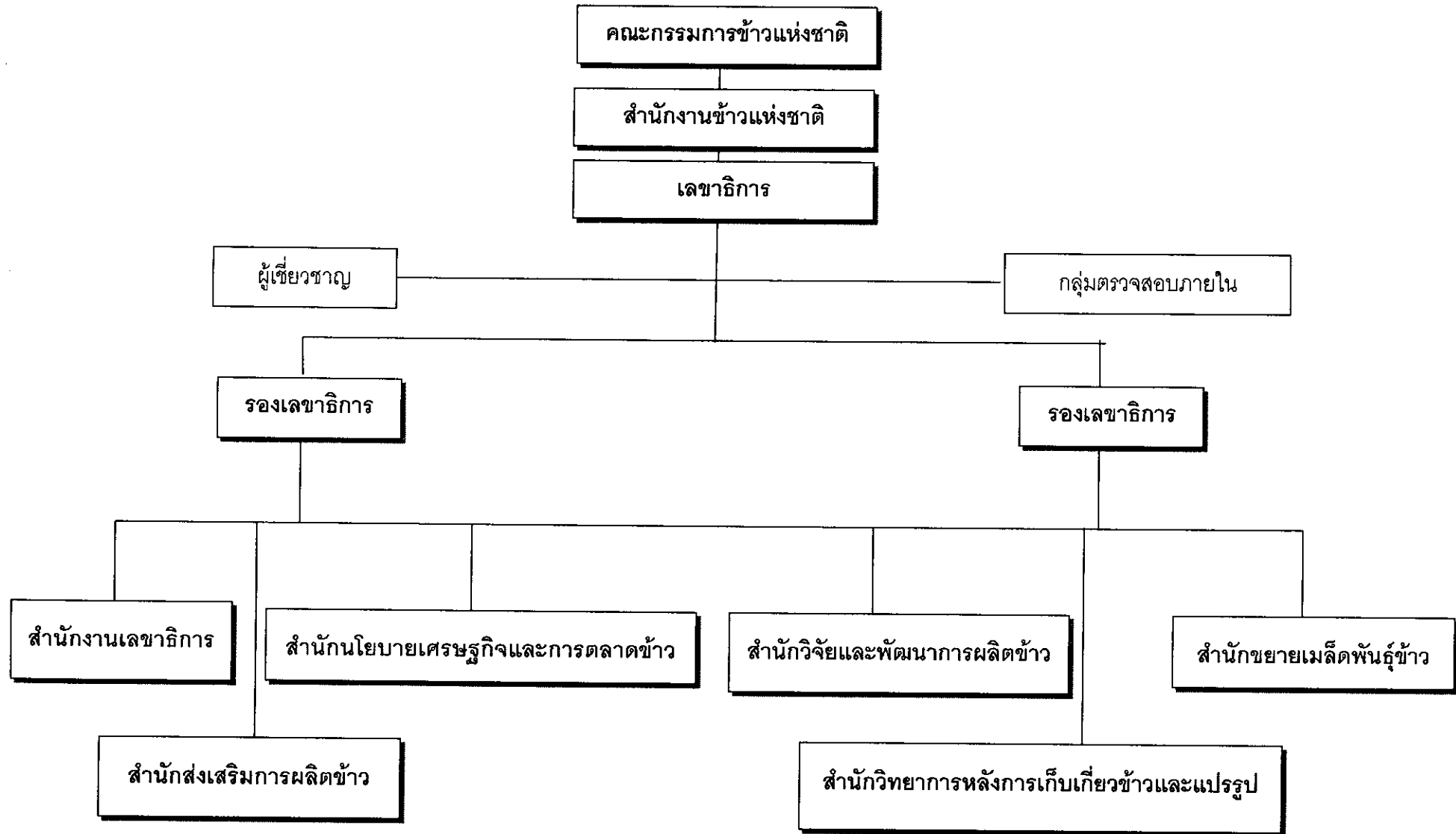
- 4.1 ขาดแกนนำในการวางนโยบายเชิงรุกแบบเบ็ดเสร็จในการผลิตข้าวของประเทศ
- 4.2 การให้ปัจจัยการผลิตของเกษตรกรไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากเทคโนโลยีไม่มีการบูรณาการส่งผลให้ประเทศชาติต้องเสียดุลการค้าจากการใช้ปัจจัยการผลิตที่มีการนำเข้ามาใช้
- 4.3 ไม่มีหน่วยงานดูแลด้านการตรวจสอบและปรับปรุงมาตรฐานข้าวเปลือกในการซื้อขายรองรับเกษตรกรทำให้เกษตรกรไม่ได้รับความเป็นธรรมและต้องเสียโอกาสในการประกอบอาชีพ

1.4 ความสำคัญของสำนักงานข้าวแห่งชาติ

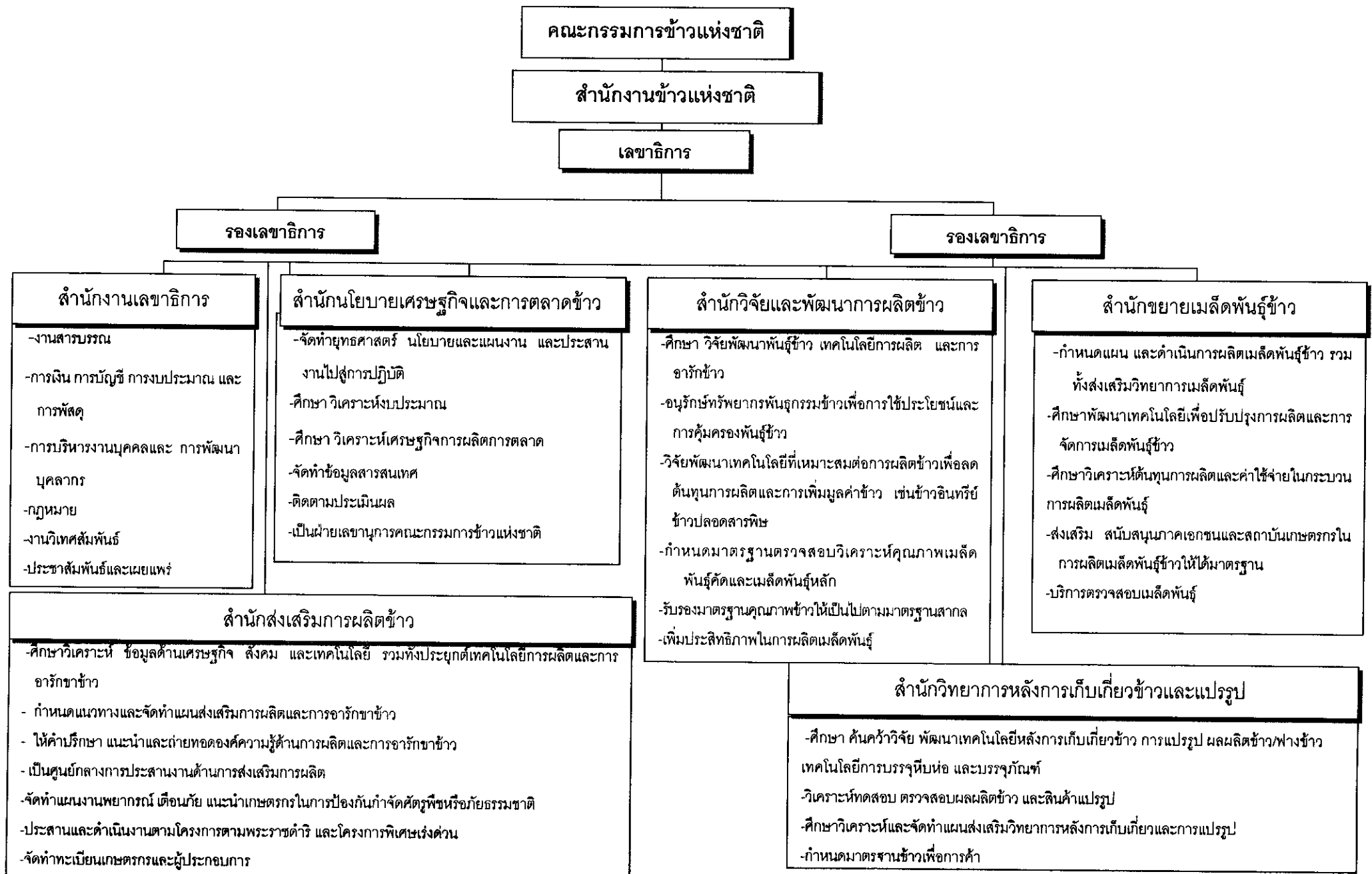
สำนักงานข้าวแห่งชาติตามโครงสร้างใหม่ได้จัดองค์กรและกำหนดแนวทางในการทำงานใหม่เพื่อเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพสูง ในการกำหนดนโยบายและวางแผนการดำเนินงานด้านข้าว มีความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน บริการแบบครบวงจร ทั้งด้านงานวิจัยส่งเสริมและพัฒนาการผลิตข้าวรวมทั้งการยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของเกษตรกรทำนา นอกจากนี้ยังเป็นศูนย์กลางของการบริหารจัดการด้านการผลิต ซึ่งรวมถึงการวิจัยและพัฒนาด้านพันธุ์ เทคโนโลยีและปัจจัยการผลิต การแปรรูปผลิตภัณฑ์และผลิตผลพลอยได้จากข้าว การนำเทคโนโลยีด้านต่างๆ มาผสมผสานจัดเป็นแผนงานโครงการพัฒนาการผลิตและรวมทั้งดูแลช่วยเหลือเกษตรกรในด้านการตลาดข้าวเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม ถ่ายทอดสู่เกษตรกร การจัดองค์กรและแนวทางในการดำเนินงานใหม่จะมุ่งเน้นเพื่อความเป็นผู้นำด้านข้าวของประเทศ

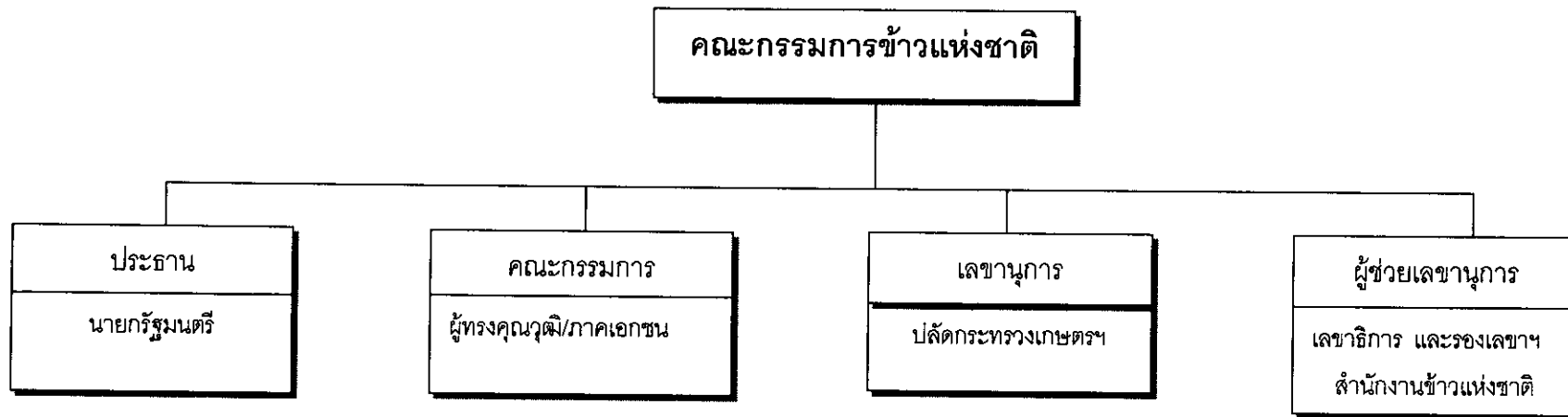
1. ด้านการบริหาร มีความเป็นเอกภาพในด้านนโยบาย ทำให้ยกระดับการกำกับ ดูแล และดำเนินงานภาครัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถบริการแก่เกษตรกรและประชาชนได้รวดเร็วและทั่วถึง
2. ด้านการปฏิบัติการกิจ สามารถเพิ่มศักยภาพในการดำเนินงานให้ครอบคลุมทุกภารกิจให้สอดคล้องต่อเนื่อง เพิ่มประสิทธิภาพในการนำแผนงานไปปฏิบัติและสามารถบริการครบวงจร (one stop service) ได้ครอบคลุมทุกพื้นที่เป้าหมาย
3. โครงสร้างภายในครบวงจร โครงสร้างภายในสนับสนุนให้เกิดบรรยากาศของการทำงาน มุ่งสู่ความสำเร็จทางวิชาการและแนวทางด้านส่งเสริม ตลอดจนด้านการตลาด โดยจัดกลุ่มบุคลากร และมีเครือข่ายในการปฏิบัติงาน การบริหารทรัพยากรบุคลากรให้เหมาะสมกับงาน ทำให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และเพิ่มบทบาทของบุคลากรในการเป็นตัวแทนขององค์กรในพื้นที่เป้าหมาย
4. พัฒนาระบบการทำงานได้อย่างชัดเจนไม่ยุ่งยากซ้ำซ้อนเพราะความรับผิดชอบขององค์กรมีความจำเพาะ สามารถยกระดับมาตรฐานการผลิต และผลิตภัณฑ์จากข้าวให้มีศักยภาพและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยในระยะยาวอย่างต่อเนื่อง จึงเป็นประโยชน์อย่างสูงต่อประเทศชาติ
5. ลดข้อจำกัดในการบริหารจัดการทรัพยากรสำคัญของประเทศ ได้แก่ บุคลากรและงบประมาณโดยไม่มีความขัดแย้งกันในเชิงภารกิจ

โครงสร้างส่วนราชการของสำนักงานข้าวแห่งชาติ

หมายเหตุ : ข้าวหมายถึง ข้าวนาสวน(นาชลประทาน นาน้ำฝน) ข้าวไร่ ข้าวขึ้นน้ำ/ทนน้ำลึก ข้าวญี่ปุ่น และธัญพืชเมืองหนาว

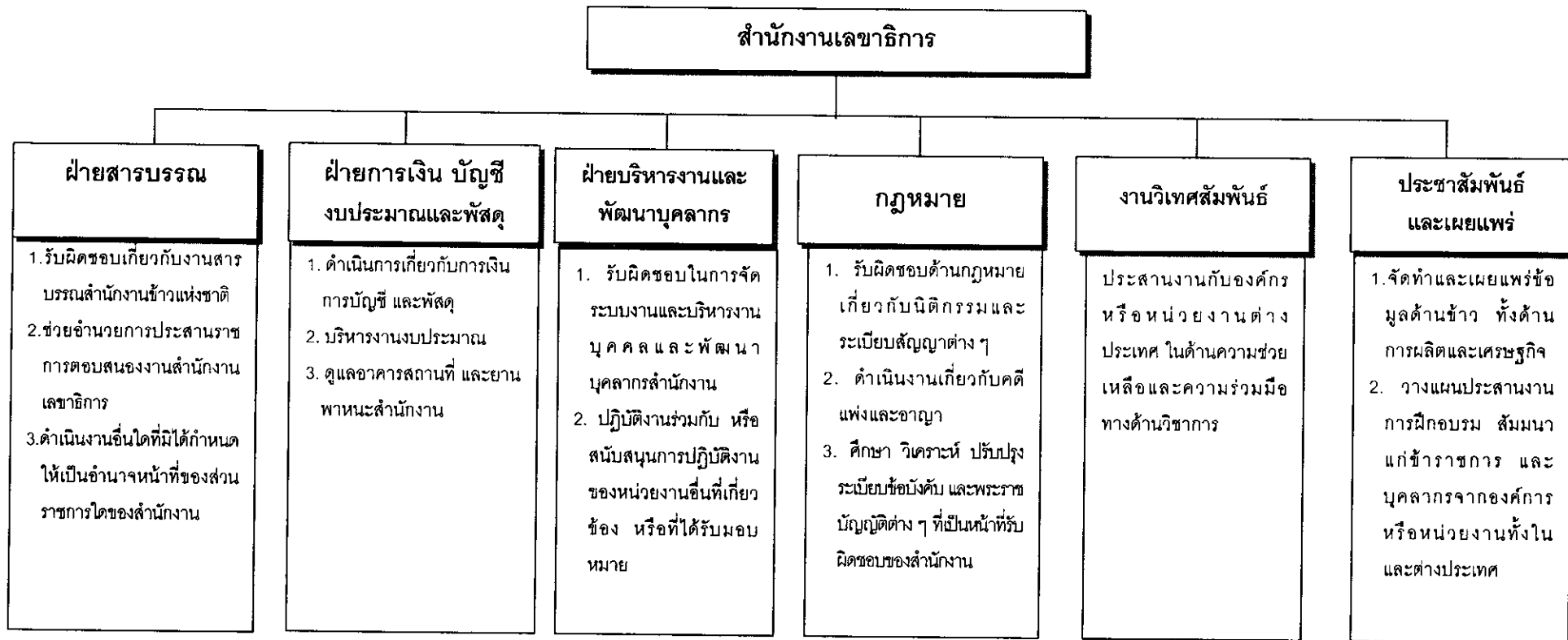

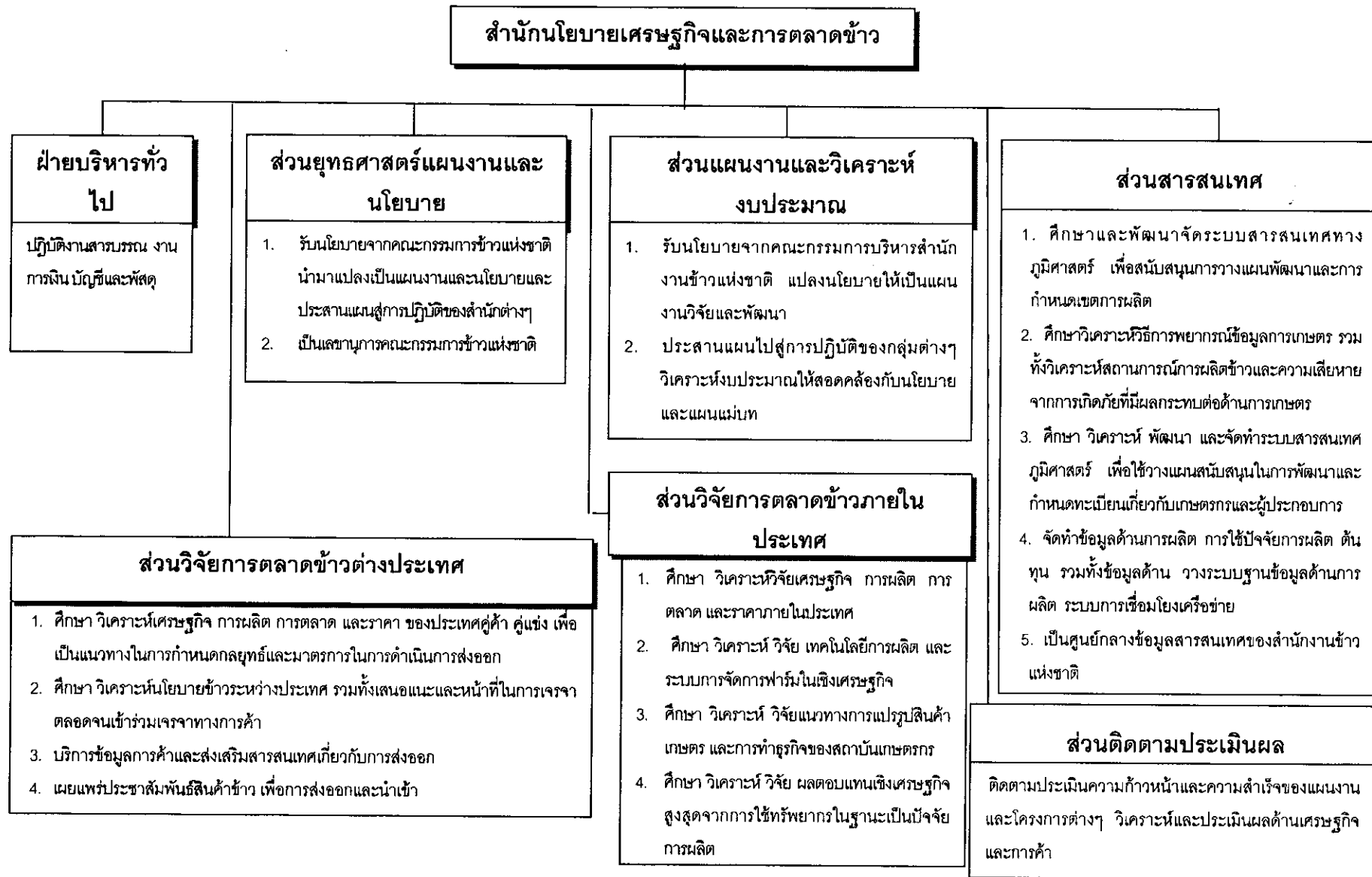

- กระทรวงวิทยาศาสตร์ และ
สิ่งแวดล้อม
- กระทรวงการคลัง
- กระทรวงอุตสาหกรรม
- กระทรวงพาณิชย์
- กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์
- รัฐวิสาหกิจ
- องค์การการเกษตร
- เอกชน

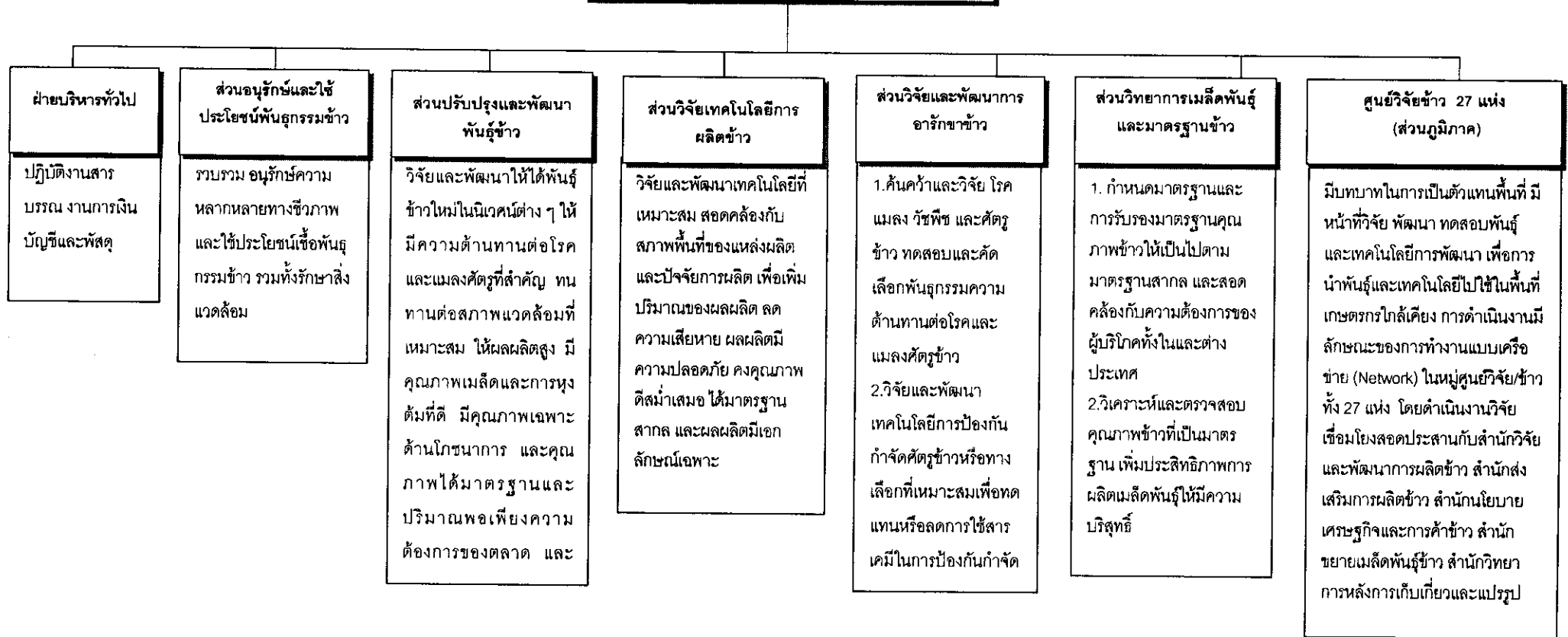
คณะกรรมการข้าวแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่

1. กำหนดนโยบาย ทิศทางการพัฒนาข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวทั้งระบบ
2. อนุมัติแผนงาน โครงการและมาตรการเกี่ยวกับการผลิต การแปรรูปและการตลาดข้าว
3. พิจารณาให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าว สถาบันเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ผู้ประกอบการโรงสี ผู้ค้าข้าว และผู้ส่งออกข้าว
4. พิจารณาสภาพตลาดข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าวในประเทศ การแข่งขันจากประเทศผู้แข่งขัน รวมทั้งมาตรการรองรับล้นหน้า
5. ควบคุม ประสานงาน การเชื่อมโยงด้านการผลิต และการตลาดข้าว
6. ควบคุม กำกับ และติดตามการปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน และมาตรการที่กำหนดให้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินงาน
7. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน หรือคณะที่ปรึกษา เพื่อดำเนินงานตามที่คณะกรรมการข้าวแห่งชาติมอบหมาย

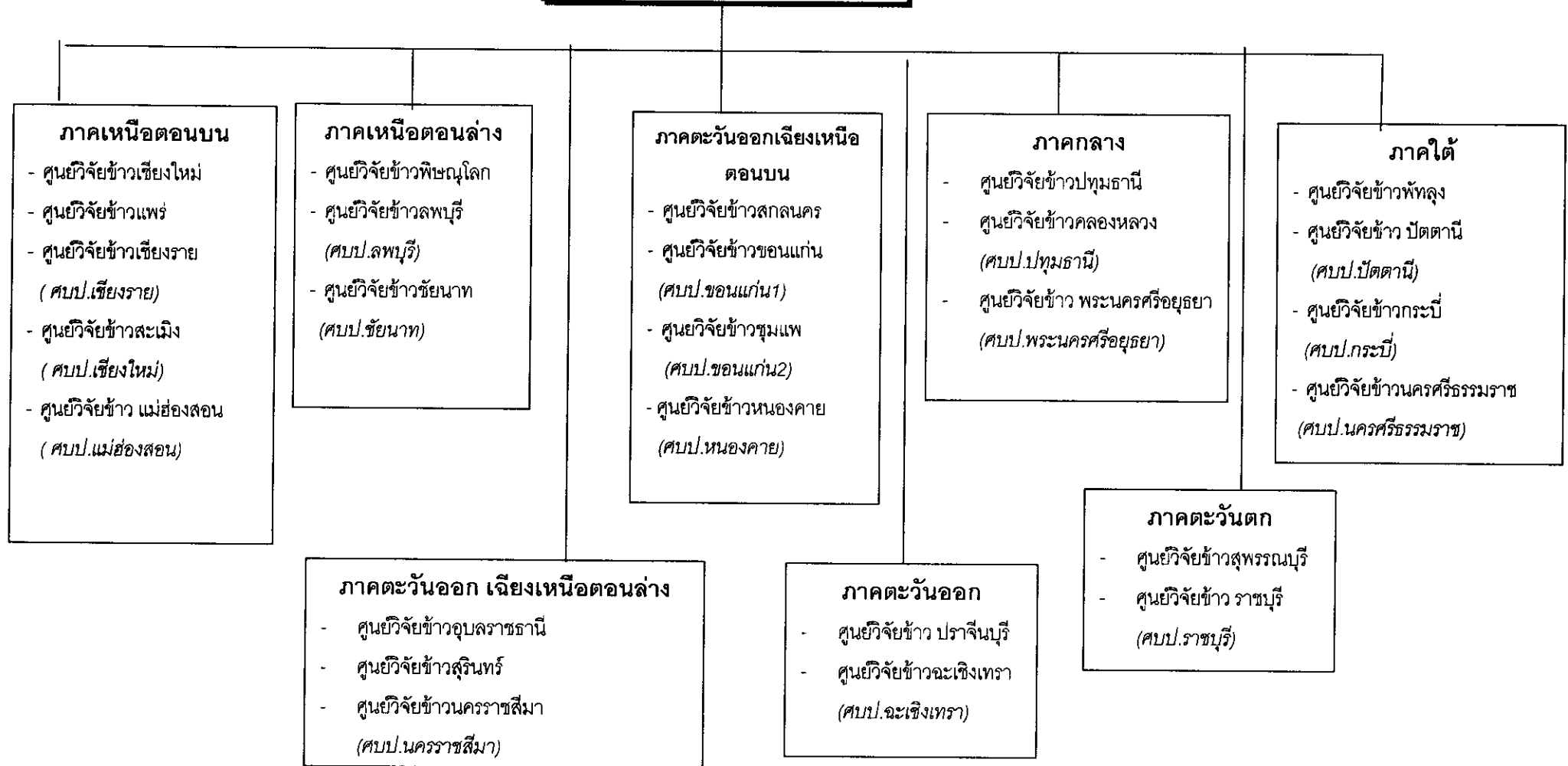

สำนักวิจัยและพัฒนาการผลิตข้าว

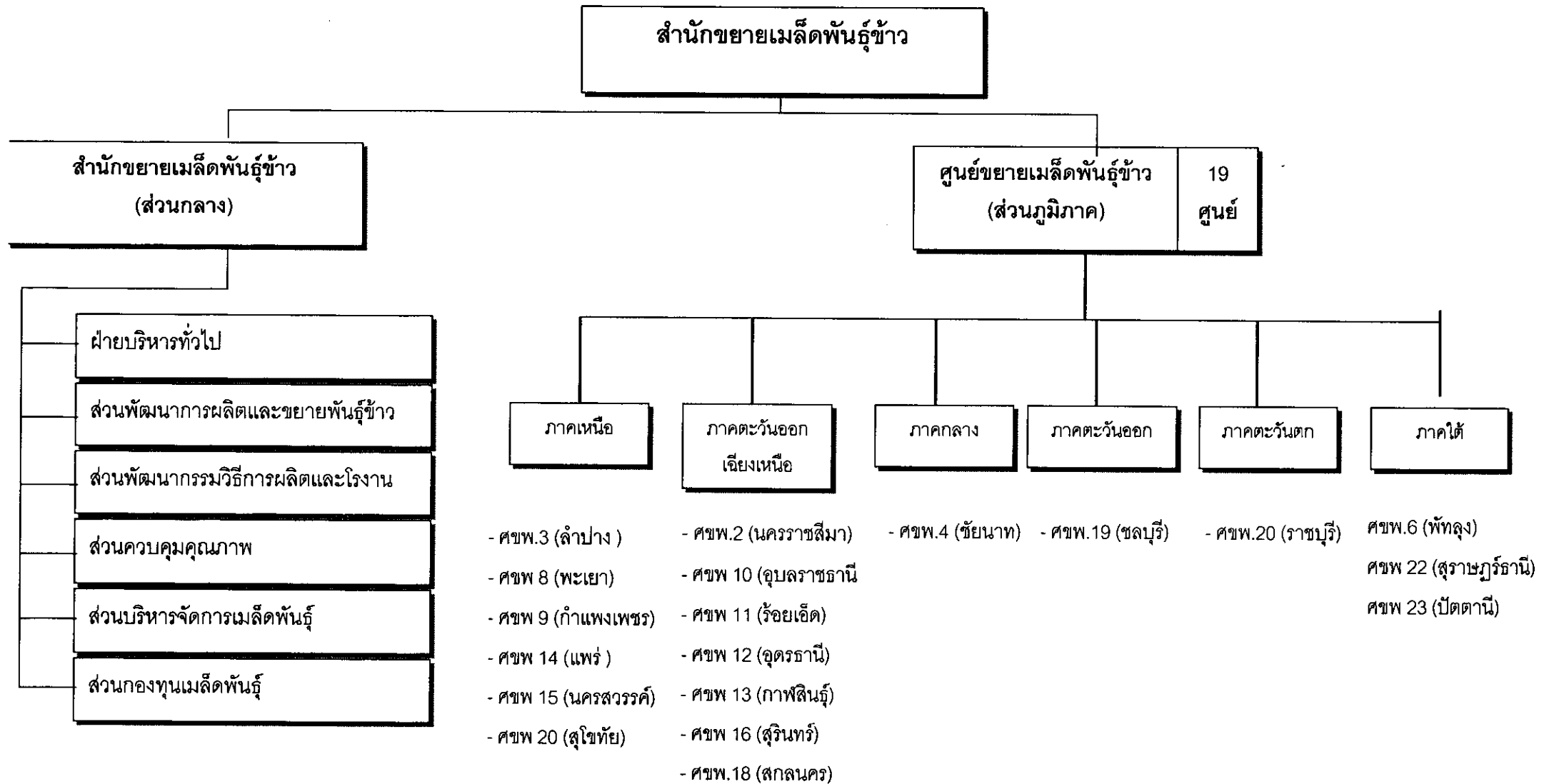

ศูนย์วิจัยข้าว 27 แห่ง

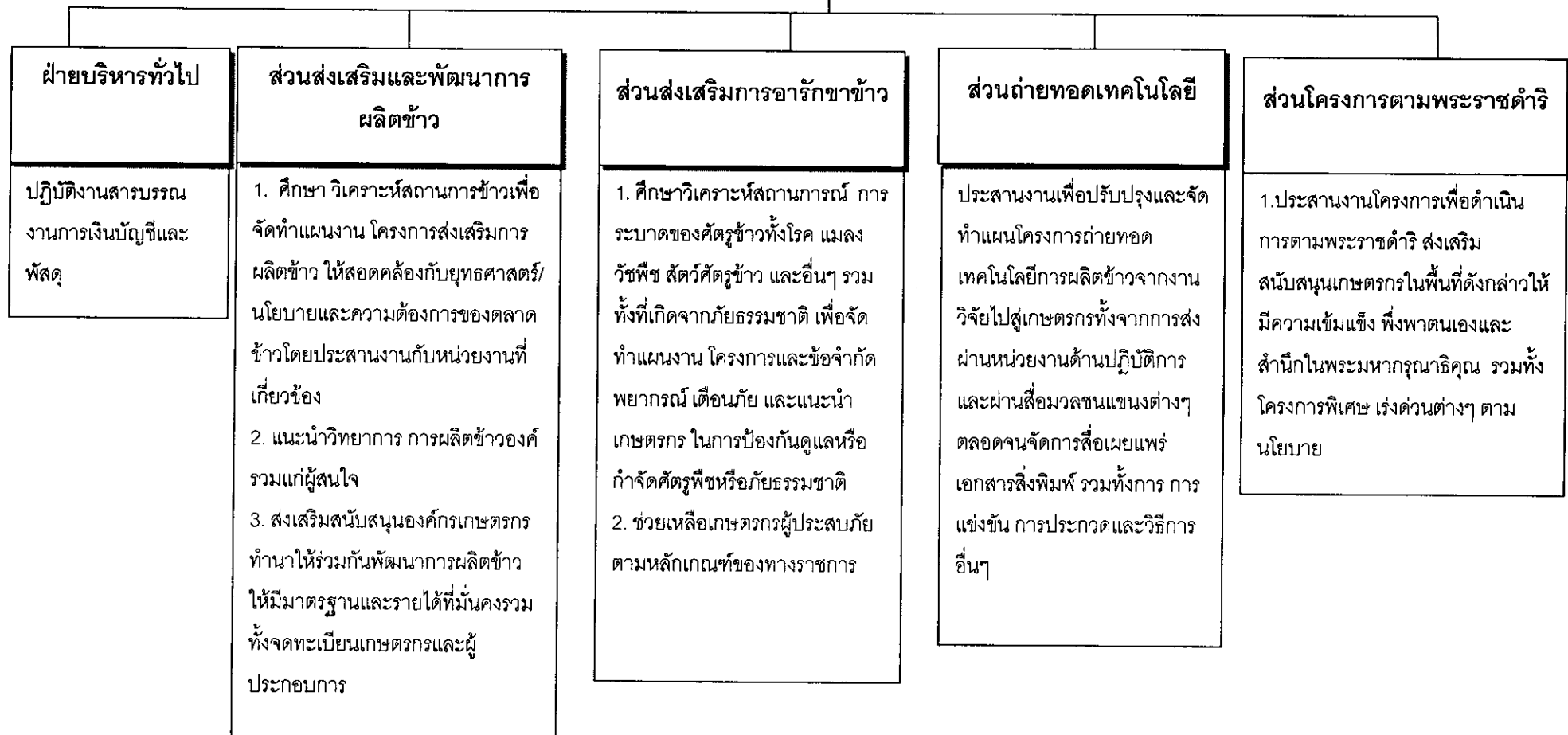
ศบป. = ศูนย์บริการวิชาการด้านพืชและปัจจัยการผลิต

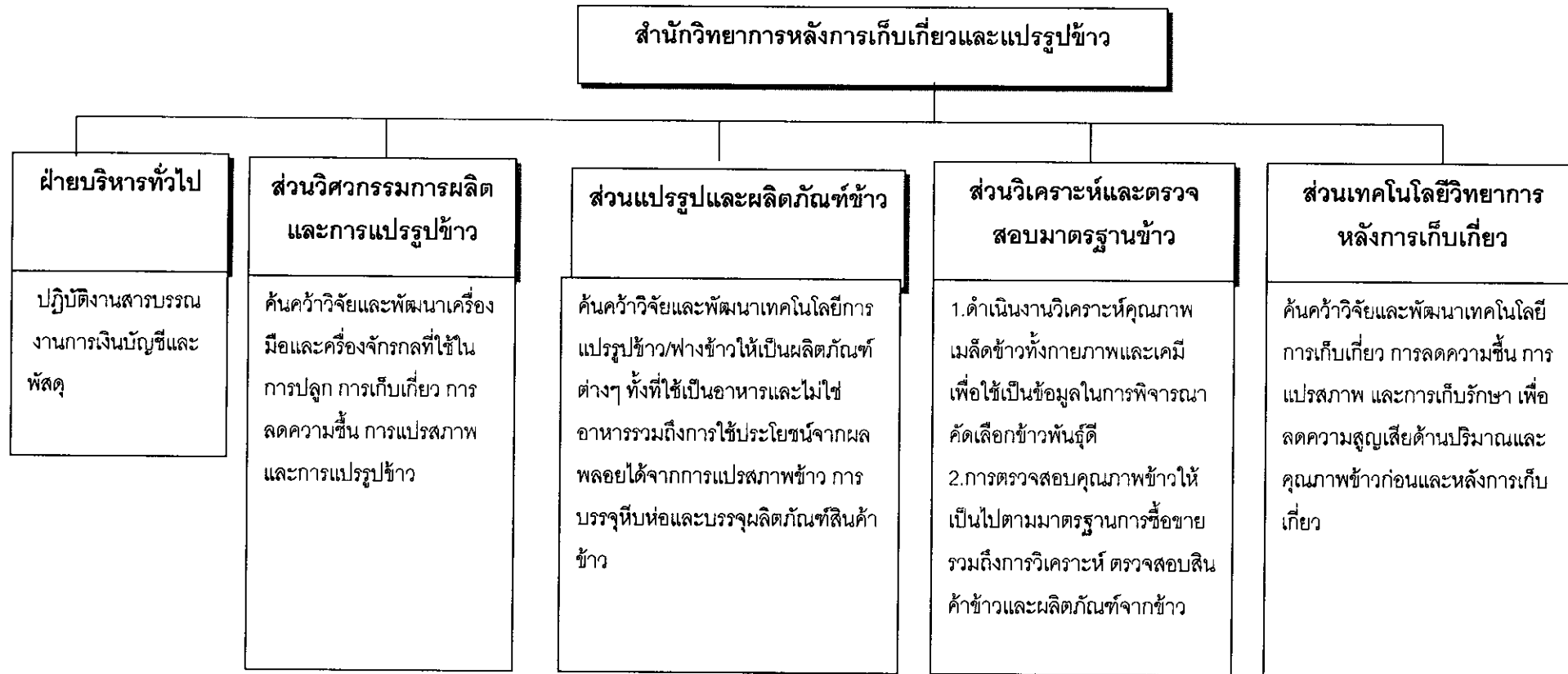

หมายเหตุ : ศขพ = ศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์พืช

สำนักส่งเสริมการผลิตข้าว

3. วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรนำในการวิจัยและพัฒนาข้าวเพื่อความยั่งยืนของประเทศและสร้างความมั่นคงให้แก่เกษตรกรทำนา รวมทั้งเป็นผู้นำด้านการส่งออกข้าวของโลก

4. ภารกิจหลัก

- ศึกษาวิจัยและพัฒนาการผลิตข้าวของประเทศ
- ส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าว
- ศึกษาวิจัยและพัฒนาการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า
- ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวให้ได้มาตรฐาน

5. หน้าที่

1. วางแผนและพัฒนาการผลิตข้าวให้เป็นไปตามนโยบายของคณะกรรมการข้าวแห่งชาติ
 2. ศึกษา วิเคราะห์ การผลิต การตลาด และการค้าข้าวให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคทั้งภายในและต่างประเทศ
 3. ศึกษา ค้นคว้า วิจัยพัฒนาในการปรับปรุงพันธุ์ เทคโนโลยีการผลิต การอารักขาข้าว วิทยาการเมล็ดพันธุ์ วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว และการแปรรูป รวมทั้งวิศวกรรมการผลิตสู่กลุ่มเป้าหมาย
 4. ผลิตเมล็ดพันธุ์ดีให้ได้มาตรฐานและส่งเสริมการใช้เมล็ดพันธุ์ดีที่มีคุณภาพ
 5. ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนส่งเสริม ให้คำปรึกษาแนะนำและถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าวสู่กลุ่มเป้าหมาย
 6. ดำเนินการส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์และคุ้มครองพันธุ์ข้าว
 7. กำกับ ดูแล ตรวจสอบออกไปรับรองมาตรฐานข้าว
 8. เป็นศูนย์กลางเครือข่าย ฐานข้อมูลด้านข้าวของประเทศ
 9. ดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการของคณะกรรมการข้าวแห่งชาติ
- ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือ ที่ได้รับมอบหมาย

6. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ยุทธศาสตร์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งเป็นกระทรวงหลักด้านการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารโลกได้กำหนดยุทธศาสตร์โดยรวมไว้ 5 ด้าน คือ

1. การเพิ่มผลิตภาพ (Productivity)
2. การสร้างมูลค่าเพิ่ม
3. การผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่ได้มาตรฐานสู่ตลาดโลก
4. การทำให้เกษตรกรกินดีอยู่ดี
5. การเพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริหารจัดการ

ในการดำเนินงานตามภารกิจหลักของสำนักงานข้าวแห่งชาติ ตามโครงสร้างใหม่ถือเป็นองค์หลักที่รับผิดชอบดำเนินการตามยุทธศาสตร์ โดยจะได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ดังกล่าวข้างต้น ดังนี้

1. ด้านการเพิ่มผลผลิต

- 1.1 วิจัยและพัฒนาเพื่อปรับปรุงพันธุ์ข้าวให้ตรงตามความต้องการของตลาด
- 1.2 วิจัยและพัฒนาการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ตลอดจนการป้องกันกำจัดศัตรูข้าว เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการผลิต โดยกำหนดพื้นที่การปลูกข้าวให้ตรงตามเป้าหมายที่กำหนด
- 1.3 วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว เพื่อลดความสูญเสียของผลผลิตและคุณภาพข้าว
- 1.4 วิจัยและพัฒนาวิทยาการเมล็ดพันธุ์และตรวจสอบมาตรฐานคุณภาพข้าวให้ตรงตามพันธุ์
- 1.5 กำหนดปริมาณและชนิดของการผลิตเมล็ดข้าวพันธุ์ รวมทั้งกระจายเมล็ดข้าวพันธุ์ดี
- 1.6 สนับสนุนการผลิตข้าวที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ โดยใช้ระบบมาตรฐานตามสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์
- 1.7 ส่งเสริมเครื่องจักรกลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและปรับปรุงคุณภาพข้าว
- 1.8 ทดสอบเทคโนโลยีการผลิตตามความเหมาะสมของพื้นที่

2. การสร้างมูลค่าเพิ่ม

- 2.1 ดำเนินการวิจัยและพัฒนาการผลิตข้าวอินทรีย์ตามแหล่งผลิตที่เหมาะสม
- 2.2 วิจัยและพัฒนาด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ เน้นการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ในการใช้ ประโยชน์จากข้าวให้หลากหลาย และเพิ่มมูลค่าแก่ผลิตภัณฑ์ข้าวให้ไปสู่การปฏิบัติเชิงพาณิชย์ ทั้งในระดับครัวเรือน อุตสาหกรรมขนาดย่อม และการส่งออก
- 2.3 ส่งเสริมขีดความสามารถแก่ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ ให้เข้าสู่ระบบสากลโดยเน้นด้านคุณภาพ และผลิตภัณฑ์ทางกายภาพและเคมี เพื่อให้ผู้บริโภคข้าวมั่นใจในผลิตภัณฑ์

3. การเพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริหารจัดการ

- 3.1 ดำเนินการวิจัยด้านเศรษฐกิจการผลิตและการตลาดข้าว
- 3.2 เป็นศูนย์ข้อมูลการวิจัย การผลิต การตลาดของข้าวในประเทศไทย
- 3.3 เพื่อเพิ่มกระบวนการเรียนรู้ให้เกษตรกรในด้านการผลิต การบริหารจัดการผลผลิตข้าว และผลิตภัณฑ์แบบครบวงจร

7. จุดอ่อนจุดแข็งจากการปรับโครงสร้างองค์กร

7.1 จุดอ่อนหน่วยงานข้าวปัจจุบัน

ต่อหน่วยงาน

- งานวิจัยและพัฒนาด้านข้าว ไม่สามารถดำเนินการแบบสหสาขาวิชาครบวงจรได้เบ็ดเสร็จ
- กรอบแผนงานวิจัยด้านข้าวของสถาบันวิจัยข้าว ขาดความเชื่อมโยง กับหน่วยงานภูมิภาคซึ่งเคยเป็นหน่วยปฏิบัติงานวิจัยด้านข้าว
- ขาดหน่วยงานตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานข้าว
- ขาดหน่วยงานแปรรูปและค้นคว้าผลิตภัณฑ์ข้าว
- ขาดหน่วยงานถ่ายทอดเทคโนโลยีและเผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการด้านข้าว
- ขาดความเชื่อมั่นในองค์กรที่เป็นแกนนำในการวิจัยและพัฒนาข้าวของประเทศเนื่องจากบุคลากรที่มีความสามารถด้านข้าว ต้องกระจายไปอยู่ในองค์กรอื่นๆ ทำให้ขาดการพัฒนาองค์รวมของความรู้ด้านข้าว
- หน่วยงานส่วนรวมอยู่ในระบบที่ขาดการเชื่อมโยงที่ดี

ต่อเกษตรกร

- เกษตรกรขาดการรับรู้เทคโนโลยีอย่างรวดเร็วจากแหล่งวิจัยเนื่องจากหน่วยงานวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีไม่รวมอยู่ด้วยกันอย่างเบ็ดเสร็จ
- ขาดการเชื่อมโยงกับแหล่งวิจัยโดยตรง

ต่อประเทศชาติ

- ขาดการวิจัยด้านข้าวอย่างบูรณาการ ทำให้เสียงบประมาณในการวิจัยและพัฒนาที่ซับซ้อนไม่ต่อเนื่อง
- งานวิจัยและพัฒนาข้าวจะไม่ทันคู่แข่งในการค้าข้าวต่างประเทศ

7.2 จุดแข็ง ของสำนักงานข้าวแห่งชาติ

ต่อหน่วยงาน

- มีหน่วยงานด้านข้าวครบวงจร ตั้งแต่วิจัยและพัฒนา ส่วนรวมการผลิต จนถึงเศรษฐกิจและการค้าข้าว
- เป็นแหล่งข้อมูลสำคัญในการจัดการด้านข้าว ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
- สามารถพัฒนาด้านข้าวต่างๆ ตลอดจนถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่กลุ่มเป้าหมายและเกษตรกรอย่างมีประสิทธิภาพ
- เป็นองค์กรที่มีเอกภาพ ทำให้บุคลากรมีความเชื่อมั่นในองค์กรและสามารถพัฒนาองค์ความรู้ต่างๆ เพื่อรองรับสถานการณ์ด้านข้าวในอนาคต

ต่อเกษตรกร

- เกษตรกรสามารถเชื่อมโยงกับแหล่งวิจัยโดยตรงร่วมกับคณะกรรมการ
- เกษตรกรสามารถรับรู้เทคโนโลยีได้ถูกต้องและรวดเร็ว

ต่อประเทศชาติ

- มีการวิจัยด้านข้าวอย่างบูรณาการกับหน่วยงานอื่นๆ ของประเทศเนื่องจากการติดต่อมาที่สำนักข้าวแห่งชาติที่เดียว ทำให้ประหยัดงบประมาณที่จะทำงานซ้ำซ้อน
- สามารถก่อเกิดบูรณาการทั้งด้านการผลิตและการค้าข้าว ให้สามารถแข่งขันกับคู่แข่งในตลาดโลกได้
- สามารถรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมของชาติเพราะไม่ว่าอนาคต ปัจจุบัน และในอนาคต ข้าวคือชีวิตของคนไทยตลอดไป

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 8.1 ประเทศไทยเป็นองค์กรเดียวที่เป็นศูนย์กลางด้านข้าวอย่างครบวงจร และมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน
- 8.2 ทำให้เศรษฐกิจเพิ่มพูนทั้งในระดับเกษตรกรและระดับประเทศ
- 8.3 รักษาความมั่นคงทางด้านอาหาร สังคม และวัฒนธรรม อันมีข้าวอยู่ในวิถีชีวิตของคนไทย

รายงานการประชุม
การจัดตั้งองค์การข้าวแห่งชาติ
ครั้งที่ 1/2547

วันที่ 29 มิถุนายน 2547 เวลา 10.00 น.

ณ ห้องประชุม 2/2 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายชาวลูทหม	ไชยนิติ	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธาน
2. นายจิกร	วิเศษน้อย	รองอธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ	กระทรวงพาณิชย์
3. นางปราณี	ศิริพันธ์	ผู้อำนวยการสำนักการค้าข้าวต่างประเทศ	กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์
4. นายจักรพันธ์	เกษภิญโญ	กรมการค้าต่างประเทศ	กระทรวงพาณิชย์
5. นางทัศนิกา	ศิริวิชัย	ผู้อำนวยการสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
6. นางสาวนลินรัตน์	สุภวันท์	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	
7. นางสาวสิริลักษณ์	พัฒน์พันธุ์	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	
8. นางนวลเพ็ญ	พันธุ์พิทยะแพทย์	กรมส่งเสริมสหกรณ์	
9. นางสาวรัตนดา	เสวตาสัย	ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมและการผลิตข้าว	กรมส่งเสริมการเกษตร
10. นายชวลิต	สังโฆบล	ผู้อำนวยการสำนักขยายเมล็ดพันธุ์ข้าว	กรมส่งเสริมการเกษตร
11. นายชาญพิทยา	ฉิมพลี	กรมส่งเสริมการเกษตร	
12. นายวิชัย	หิรัญอุปกรณ์	ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยข้าว	กรมวิชาการเกษตร
13. นายวีรศักดิ์	ศรีอ่อน	กรมวิชาการเกษตร	
14. นายฉัตรชัย	ศักดิ์ศิลปชัย	กรมการค้าภายใน	กระทรวงพาณิชย์
15. นางสาวศิริพร	จำรัสเลิศลักษณ์	กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	
16. นายวิหวัศก์	สารศาลิน	สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	
17. นางสาวอุทัยวรรณ	พูลทรัพย์	สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	
18. นางมาลัย	เนียมสวัสดิ์	สำนักงานปลัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์	
19. นายพรชัย	ทองยิ่งสกุล	สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
20. นายประหยัด	อุศรัตนิवास	สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	

21. นายศักดิ์ชาย	เพ็งอารีย์	สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
22. นางสาวปิยภัทร	เรืองจันทร์	สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
23. นางสาวมาลินี	สุทธิรัตน์	สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
24. นายเสวต	งามสรรพ	สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
25. นางสุขุมพร	ปทุมพงศ์	สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
26. นายคนุ	ทัศนวิรุพห์	สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เริ่มประชุม 10.00 น.

วาระที่ 1 เรื่องประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

มีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2547 โดยนายกรัฐมนตรี ให้รวมหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องเกี่ยวกับข้าวทั้งหมดซึ่งดูแลเรื่องข้าวในมิติต่างๆ อย่างครบถ้วนได้แก่ด้านพัฒนาพันธุ์ ผลผลิต การอนุรักษ์พันธุ์ข้าวไทย และได้มอบให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาร่วมกับกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรายงานให้นายกรัฐมนตรีทราบต่อไป

มติที่ประชุม รับทราบ

วาระที่ 2 เรื่องเพื่อพิจารณา การจัดตั้งองค์การข้าวแห่งชาติ

1. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยข้าว(นายวิชัย หิรัญยูปกรณ) ซึ่งแจ้งความเป็นมาของการจัดตั้งสำนักงานข้าวแห่งชาติ ซึ่งได้ยกร่างโครงสร้างแล้วประกอบด้วย หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (กรมวิชาการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และกรมส่งเสริมการเกษตร) ประเด็นได้แก่หลักการและเหตุผล โครงสร้างองค์กรและระบบงาน วัตถุประสงค์ ภารกิจหลัก วิสัยทัศน์ ขั้นตอนการดำเนินงาน และผลที่คาดว่าจะได้รับจากการจัดตั้งองค์การข้าวแห่งชาติ

2. กระทรวงพาณิชย์ โดยรองอธิบดีกรมการค้าต่างประเทศได้เสนอข้อคิดเห็นว่าเห็นด้วยกับการรวมหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เนื้อหาควรครอบคลุมทางด้านการตลาด ซึ่งกระทรวงพาณิชย์มีหน่วยงานที่จะประสานให้ข้อมูล และมีหน่วยงาน ได้แก่ กรมการค้าภายในสนับสนุนข้อมูลด้านการตลาด ลักษณะการดำเนินงานจะไม่ซ้ำซ้อนกับลักษณะงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3. กระทรวงวิทยาศาสตร์ โดยผู้แทนศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพได้ชี้แจงว่าหน้าที่ของหน่วยงานเน้นด้านเทคโนโลยี และวิจัยพันธุ์เป็นการวิจัยแบบต้นน้ำ สนองต่อการวิจัยของกรมวิชาการเกษตร ซึ่งมีหน้าที่วิจัยพันธุ์ด้านปลายน้ำ และในส่วนของโครงสร้างองค์กรมีลักษณะเป็นองค์กรของรัฐ จะไม่เหมือนกับหน่วยงานราชการทั้งหมด ดังนั้นเห็นควรให้เป็นหน่วยงานสนับสนุนทางด้านเทคโนโลยีและข้อมูล

4. ผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตรเสนอให้รวมศูนย์ขยายพันธุ์พืช 23 ศูนย์ เข้าไว้ในองค์กรข้าวแห่งชาติ ถ้าในกรณีที่จะแปลงเป็นองค์กรมหาชน ค่อยแยกจากองค์การข้าวแห่งชาติได้ในภายหลัง

5. ผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตร ชี้แจงว่ามีหน่วยงานสำนักงานพัฒนาธุรกิจการเกษตร

ส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณให้สหกรณ์ สร้างโรงงาน ปรับปรุงเมล็ดพันธุ์ จำนวน 64 โรง ครอบคลุม 45 จังหวัด สามารถทำการผลิตได้ 8 ตันต่อวัน โดยนำพันธุ์หลักมาจากกรมวิชาการเกษตร ซึ่งลักษณะงานเชื่อมโยงกันอยู่แล้ว

มติที่ประชุม

1. ที่ประชุมเสนอให้ใช้คำว่าสำนักงานข้าวแห่งชาติแทนคำว่าองค์การข้าวแห่งชาติ
 2. ให้รวบรวมหน่วยงานที่ดำเนินงานเกี่ยวกับข้าวทั้งหมด มารวมเป็นหน่วยงานเดียวกันเพื่อดำเนินการในเรื่องข้าว ตามมติต่าง ๆ อย่างครบถ้วน โดยหน่วยงานดังกล่าวควรมีฐานะเป็นส่วนราชการระดับกรม สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และบริหารงานโดยคณะกรรมการบริหารประกอบด้วย ผู้แทนกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงพาณิชย์ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องและองค์กรเกษตรกร โดยมีสำนักงานข้าวแห่งชาติเป็นเลขานุการ หน้าที่กำหนดนโยบายด้านการผลิต ด้านการตลาด และด้านเศรษฐกิจแบบครบวงจร มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการเฉพาะด้าน และให้มีการประชุมเดือนละ 1 ครั้ง
 3. ประธานได้มอบกองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมกับกรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ดำเนินการจัดทำโครงสร้างสำนักงานข้าวแห่งชาติ ให้แล้วเสร็จภายใน 2 วัน เพื่อนำเสนอ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และนำเข้าสู่คณะรัฐมนตรีพิจารณาในวันจันทร์ ที่ 5 กรกฎาคม 2547
- เลิกประชุม เวลา 11.30 น.

นางสุขุมพร ปทุมพงษ์

(นางสุขุมพร ปทุมพงษ์)

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนงาน

ผู้จดยางงานการประชุม

นายชวลิต วัฒนวิทย์

(นายชวลิต วัฒนวิทย์)

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ผู้ตรวจรายงานการประชุม

การประชุมเรื่องการจัดตั้งสำนักงานข้าวแห่งชาติ
วันที่ 5 เมษายน 2548 เวลา 10.30 น.
ณ ห้องประชุมอำนวยการนาवासวัสดิ์ ชั้น 3
สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล

องค์ประชุมประกอบด้วย

1. นางสาวรัตน์ เกตุพาณิชย์	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธาน
2. นายสุชมพงษ์ ใส่นาค	รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ฝ่ายการเมือง	
3. นายอาวุธ วรรณวงศ์	รองเลขาธิการ ก.พ.ร.	
4. น.ต.ศิธา ทิวารี	เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
5. นายสหัส บุญญวิวัฒน์	ผู้ช่วยเลขาธิการพระราชวัง ฝ่ายกิจกรรม	
6. นายบรรพต หงษ์ทอง	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
7. นายสุทธิพร จีระพันธุ์	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
8. นายชวลิตวาทย์ ไชยวุฒิ	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
9. นายจักรวรรดิ์ แสงรักษาวงศ์	อธิบดีกรมวิชาการเกษตร	
10. นายธงชาติ รักชากุล	อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร	
11. นายวิทยา ฉายสุวรรณ	วิชาการในตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สป.กษ.	

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายปราโมทย์ วาณิชานนท์	ที่ปรึกษาสมาคมชาวนาไทย
2. นายณัฏฐพล กรรณสูต	ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
3. น.อ.วิศณุ สุจริต	คณะทำงานเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
4. นางสาวทัศนีย์ ดุสิตสุทธิรัตน์	สำนักงาน ก.พ.ร.
5. นางสาววรรณารีย์ หงษ์วิบูลผล	สำนักงาน ก.พ.ร.
6. นายวัชรชัย วิสุทธิสมภาร	สำนักงาน ก.พ.ร.
7. นายวิชัย หิรัญบุญปกรณ์	กรมวิชาการเกษตร
8. นายณพรัตน์ ม่วงประเสริฐ	กรมวิชาการเกษตร
9. นายชาญพิทยา ฉิมพาลี	กรมส่งเสริมการเกษตร
10. นายเศวต งามสรรพ	กรมส่งเสริมการเกษตร
11. นายณพพล ศรีสุข	สำนักงานรัฐมนตรี กษ.
12. นางประคองศรี หาญตระการพงษ์	สำนักงานรัฐมนตรี กษ.
13. นายสิทธิพร ท่วมทอง	สำนักงานรัฐมนตรี กษ.

14. นายธนัญชัย คำคำ	สำนักงานรัฐ มนตรี กษ.
15. นางสาวขวัญใจ ชูเสื่อหนึ่ง	สำนักงานรัฐมนตรี กษ.
16. นางสาวมาลินี สุทธิรัตน์	กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สป.กษ.
17. นางสาวชมพูนุช ลอยแก้ว	กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สป.กษ.

เริ่มประชุมเวลา 11.00 น.

ประธานที่ประชุมได้ขอให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินการจัดตั้งสำนักงานข้าวแห่งชาติ สรุปได้ดังนี้

1. นายอาวุธ วรรณวงศ์ รองเลขาธิการ ก.พ.ร. ได้รายงานให้ทราบว่า จากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2547 ได้เห็นชอบให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านข้าวของประเทศ โดยให้ ก.พ.ร. พิจารณาจัดตั้งสำนักงานข้าวแห่งชาติ นั้น ซึ่งการจัดตั้งสำนักงานข้าวเป็นหน่วยงานระดับกรม จะต้องแก้ไขพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม แต่ถ้าจะจัดตั้งสำนักงานข้าวให้รวดเร็วมีแนวทางการดำเนินงาน 2 ลักษณะคือ

1.1 ถ้าจัดตั้งตามกฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ฝ่ายบริหารตั้งได้ โดยยุบกรมบางกรม มาจัดตั้งสำนักงานข้าว

1.2 ตั้งโดยออกเป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี เช่น การตั้งสำนักงาน GFMS สำนักงานแก้ไข ปัญหาความยากจน เป็นต้น

ทุกหน่วยงานมีความเห็นพ้องต้องกันว่า มีความจำเป็นต้องมีเจ้าภาพในเรื่องข้าว และข้าวเป็นวิถีชีวิตของคนไทย ดังนั้น ในการจัดตั้งหน่วยงานดังกล่าวจึงต้องทำ 2 ทางไปพร้อมกัน

1. ตั้งสำนักงานชั่วคราวขึ้นมาก่อน ไว้ที่ สลค. หรือไว้ที่กระทรวงเกษตรฯ
2. เสนอพระราชบัญญัติข้าวเข้าสภา โดยระบุให้มีการจัดตั้งสำนักงานข้าวไว้ในพระราชบัญญัติ หรือ
3. จัดตั้งในคราวที่มีการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ครั้งใหญ่ในเดือนตุลาคม

2. นายสุทธิพร จิระพันธุ์ รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รายงานให้ทราบว่า ในส่วนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้พิจารณาให้ตัดโอนอัตรากำลัง คุรุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้างของกรมส่งเสริมการเกษตรและกรมวิชาการเกษตร มาที่สำนักงานข้าวแห่งชาติ โดยมีแนวทางการดำเนินงานดังนี้

2.1 ตัดโอนอัตรากำลังข้าราชการ (18 อัตรา) และลูกจ้าง ด้านอารักขาข้าวและปฐพีวิทยา พร้อมคุรุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้างให้สำนักงานข้าวแห่งชาติ และให้ขออัตรากำลังทดแทนให้กรมวิชาการเกษตร 18 อัตรา

2.2 ศูนย์บริการวิชาการด้านพืชและปัจจัยการผลิต 5 แห่ง ได้แก่ นครราชสีมา หนองคาย ราชบุรี ขอนแก่น และเชียงใหม่ มอบให้สำนักงานข้าวแห่งชาติดูแล และแบ่งใช้พื้นที่ร่วมกับกรมวิชาการเกษตร

2.3 สถานีทดลองข้าวบางเขนเดิม ให้สำนักงานข้าวแห่งชาติรับผิดชอบทั้งสถานที่และสิ่งก่อสร้าง แล้วให้กรมวิชาการเกษตรไปใช้พื้นที่กระทรวงด้านหลัง ซึ่งมีพื้นที่ประมาณ 150 ไร่ เพื่อจัดตั้งห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อและเรือนเพาะชำแบบทันสมัย ประมาณ 50 ไร่ โดยขอให้กระทรวงสนับสนุนด้านงบประมาณและอัตราค่าจ้าง และศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานีให้แบ่งพื้นที่ให้สำนักวิจัยพวเทคโนโลยีชีวภาพ เพื่อที่จะสร้างเรือนเพาะชำและพื้นที่การทดลองบางส่วน

2.4 สำนักขยายเมล็ดพันธุ์พืช, ส่วนส่งเสริมการผลิตข้าว สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร, และศูนย์ขยายเมล็ดพันธุ์พืช กรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน 19 ศูนย์ (จากเดิม 23 ศูนย์) ตัดโอนทั้งอัตราค่าจ้าง คุรุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้างมาที่สำนักงานข้าวแห่งชาติ โดยกรมส่งเสริมการเกษตรขอคงไว้ 4 ศูนย์ เพื่อการผลิตพืชอื่น ๆ ที่ เชียงใหม่ ขอนแก่น ลพบุรี และพิษณุโลก

3. นายสหัส บุญญาวิวัฒน์ ผู้ช่วย เลขาธิการพระราชวัง ฝ่ายกิจกรรม ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ ทรงห่วงว่า ระยะเวลาผ่านมาพอสมควรแล้วแต่การจัดตั้งสำนักงานข้าวแห่งชาติยังไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร เนื่องจากข้าวเป็นอาหารหลักของคนไทยทั่วประเทศ และนำรายได้เข้าสู่ประเทศ แต่หน่วยงานที่รับผิดชอบมีขนาดเล็ก ทรงเน้นและห่วงพันธุ์ข้าวของไทยว่าจะสูญหาย การวิจัยปรับปรุงพันธุ์ข้าวให้เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ เช่นดินเปรี้ยว ดินเค็ม และข้าวในพื้นที่สูง เป็นต้น โดยขอให้มีสำนักงานข้าวแห่งชาติที่มีขนาดเหมาะสม มีผู้ปฏิบัติที่มีจิตวิญญาณในการทำงาน เรื่องข้าวมาดูแลองค์กรนี้ ในส่วนนโยบายจะมีการจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายก็ให้จัดตั้ง ทรงมีพระราชประสงค์ให้สถาบันหม่อนไหมฯ และสำนักงานข้าวแห่งชาติ เป็นสถาบันหลักของประเทศ ฝากไว้ในแผ่นดิน

4. นายบรรพต หงษ์ทอง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รายงานว่า แนวทางในการจัดตั้งสำนักงานข้าวแห่งชาติ มี 2 แนวทางหลักคือ

4.1 รวมภารกิจที่เกี่ยวข้องกับเรื่องข้าวมารวมไว้ทั้งหมด แต่มีบางส่วนราชการยังไม่เห็นด้วยกับแนวทางนี้

4.2 รวมเฉพาะหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ก่อน ส่วนราชการอื่น ๆ ต่างกระทรวงให้เวลาประมาณ 2-3 ปี จึงจะปรับเข้ามาอยู่ร่วมกัน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้หลักการในการจัดตั้งสำนักงานข้าวแห่งชาติว่า ต้องมีการนำพระราชประสงค์กับนโยบายรัฐบาลมา integrate กัน โดยให้แนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้

1. จัดตั้งสำนักงานข้าวเป็นการภายใน และนำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ โดยให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นเจ้าของเรื่อง

2. จัดตั้งคณะกรรมการนโยบายข้าวใหม่ (ยกเลิก กนช.)

3. ร่างนโยบาย พระราชบัญญัติข้าว

สรุปผลการประชุม

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะรับผิดชอบในการดำเนินการ ดังนี้

1. จัดทำเรื่องจัดตั้งสำนักงานข้าวชั่วคราวเสนอต่อคณะรัฐมนตรี ให้แล้วเสร็จภายใน 15 วัน

2. ร่างพระราชบัญญัติข้าว ให้แล้วเสร็จภายใน 45 วัน โดยในขั้นต้นให้ดำเนินการในส่วน of กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ก่อน ในระหว่างดำเนินการเรื่องพระราชบัญญัตินี้ขอให้เจรจากับกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีด้วย ในกรณีที่เจรจาได้จะได้ดำเนินการให้แล้วเสร็จในคราวเดียวกัน

3. สรุปเรื่องการจัดตั้งสถาบันหม่อนไหมฯ และสำนักงานข้าวแห่งชาติ เสนอสำนักพระราชวัง เพื่อนำกราบบังคมทูลสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ และนำเรียนนายกรัฐมนตรีทราบด้วย

เลิกประชุมเวลา 12.00 น.

นางสาวมาลินี สุทธิรัตน์
ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นายวิทยา ฉายสุวรรณ
ผู้ตรวจรายงานการประชุม